

IN MEMORIAM

Dr. C. VAN DER HOEVEN

Dr. C. van der Hoeven is Vrijdag 10 Juni te Crefeld-Bockum, waar hij met zijne familie, na een verblijf in Wiesbaden, bij vrienden logeerde, vrij plotseling overleden.

Maandag 13 Juni is hij daar ter aarde besteld. Behalve zijn broeder Dr. L. van der Hoeven en de Belgische officier, bij wien hij logeerde, is alléén collega Witthaus bij deze droeve plechtigheid tegenwoordig geweest om tevens namens zijn vrienden en de verschillende vereenigingen hem de laatste eer te bewijzen.¹⁾ Een 16-tal kransen dekten de baar.

Zoo rust dan in een vreemd land deze stoere werker, dien wij in het Vaderland zoo noode kunnen missen, onvermoeid als hij was om de belangen van onzen stand te dienen. Dit is het tragisch einde van den algemeen geachten en beminden collega, aan wien wij zooveel verschuldigd zijn.

* * *

Gedurende het laatste jaar had hij al niet meer de oude energie en wie hem, b.v. eenige maanden geleden nog, op de vergaderingen der O. en E. Commissie — de eenige functie waarvoor hij nog niet had bedankt — gezien heeft, moest wel diep medelijden krijgen met hem „der Streitlichste Mann”, die nu maar goedig zat te knikken en zelfs zwakjes mee ging

¹⁾ Daar de droeve tijding eerst Zaterdag bekend werd, was het wegens het gesloten zijn van het Duitsche Consulaat onmogelijk om tijdig een visum te krijgen.

betoogen, om datgene goed te praten, waartegen hij zijn geheele leven gewaarschuwd heeft: het overladen der a.s. tandartsen met medische kennis. Slechts zijn vertrouwden wisten dat hij den laatsten tijd ook zijn praktijk met tegenzin en moeite uitoefende.

Wij maakten ons echter over zijne ongesteldheid niet al te zeer ongerust, omdat wij deze perioden van depressie reeds vaker bij hem hadden waargenomen. Heel erg o.a. in 1913, na de vermoeninissen verbonden aan de bijeenkomst der F. D. I. in Den Haag.

En nu waren er immers voor hem wel redenen om zich down en neerslachtig te gevoelen. Geen mijner vrienden of kennissen heeft moreel zoo zeer geleden door den wereldoorlog en zich de ontwrichting der maatschappij en der internationale verhoudingen, de algemeene verwording van het menschedom zóó aangetrokken. Hij was te goed-vertrouwend, te goed geloovend, te veel idealist!

Reeds heel in het begin van zijn praktijk, een 30 jaar geleden, had hij soms zwaarmoedige buien, doch steeds kwam hij er na langeren of korteren tijd weer bovenop, was weer levenslustig, ondernemend en werkzaam. Juist den allerlaatste tijd na zijn verblijf in Wiesbaden gevoelde hij zich weer wat meer opgewekt, totdat onverwacht zich een nierlijden openbaarde, dat hem in korten tijd ten grave sleepte.

* * *

De beteekenis voor de gemeenschap en de positie die een collega in onze professie inneemt worden niet uitsluitend bepaald door de meerdere of mindere mate van volmaaktheid van zijn tandheelkundige prestaties en de grootere of kleinere dosis wetenschap, die hij bezit; ze zijn zelfs niet in de eerste plaats afhankelijk van het aantal ideaal bewerkte goudvullingen, goed geslaagde wortelkanaalbehandelingen of bruikbare prothesen, die men gemaakt heeft, — andere momenten spelen hierbij veelal een nog grootere rol.

En ze is soms zoo moeilijk te definieeren, die combinatie van eigenschappen die iemand het stempel geven van een *algemeen* geziene en beminde persoonlijkheid, van een *superieur* man, een „successful man”.

* * *

In deze regelen aan de nagedachtenis van Dr. Van der Hoeven gewijd, zullen wij trachten na te gaan waarom hij zoo'n sympathieke persoonlijkheid was en waarom hij zoo'n voor-aanstaande plaats onder ons innam.

* * *

Dat we van hem moesten houden is eigenlijk zeer duidelijk. Hij had onze professie lief en wij (de professie) mochten hem graag; dat is bijna altijd wederkeerig; maar ook vooral om zijn prettige omgangsvormen, zijn open, eerlijk karakter, zijn rechtvaardig oordeel en uit dankbaarheid voor alles wat hij voor ons was en deed.

Cornelis van der Hoeven werd 12 September 1863 te Heenvliet geboren. Na te Rotterdam het gymnasium te hebben afgeloopen, ging hij in 1881 te Leiden in de medicijnen studeeren, waar hij 10 Juni 1887 zijn arts-examen deed. Hij vertrok hierop naar Berlijn, om zich in de tandheekunde te bekwaamen, o.a. onder leiding van Prof. Miller, Busch en Warnekros.

Daarna vertrok hij naar Amerika, waar hij 13 Maart 1889 aan het Baltimore College of Dental Surgery tot Doctor of Dental Surgery werd bevorderd. Uit Amerika teruggekeerd, kwam hij in Juli 1889 in Den Haag in de praktijk bij Dr. C. L. G. Becht, als opvolger van diens in 1886 gestorven broeder Eduard Becht. Op 21 November 1890 promoveerde hij te Leiden tot Doctor Medicinae op een proefschrift over „Kroonen en Brugwerk”. Reeds in 1889 was Van der Hoeven lid geworden van het Nederlandsch Tandheekkundig Genootschap en hield daar in de Maart-vergadering van 1890 zijn eerste voordracht over Kroon- en Brugwerk en demonstreerde eenige regulatiegevallen.

Is het te verwonderen, dat deze zoowel wetenschappelijk als praktisch goed onderlegde jeugdige collega reeds op de Octobervergadering van 1890 tot secretaris van het N. T. G. werd gekozen, welke functie hij met bijzondere toewijding en bekwaamheid vele jaren (tot 1897) vervulde? Van dien tijd af vinden we een reeks van voordrachten en demonstraties gehouden op het N. T. G., of artikelen van zijn hand in het N. T. v. T., o. a.:

Mededeeling over het gebruik van trichloorazijnzuur,
 Mededeeling over Hammond's draadverband,
 Voordracht over Morbus Barlowii en Scorbuut,
 Voordracht over den pathologischen samenhang tusschen oog en tand,
 Voordracht over wortelkanaalbehandeling,
 Demonstratie van een verbeterd kataphorese-apparaat,
 Voordracht over prothese na resectie van boven- en onderkaak,
 Extraction of deciduous teeth,
 Tandheelkundige Studie en Onderwijs,
 Het standpunt van het N. T. G. tegenover de vrouwelijke tandheelkundigen,
 Voordracht over „Kinabses”,
 Over aktinomykose,
 Geschiedenis van het N. T. G.
 Over de therapie van het Palatum fissum,
 De opleiding van den tandheelkundige,
 Het praktisch tandmeesters-examen,
 Resorptie van de wortels der blijvende tanden,
 Verschijnselen van gestoorde hartwerking door prikkeling van dentale takken van de trigeminus,
 Zijn, wij op den goeden weg?
 Fédération Dentaire Internationale,
 De F. D. I. in Den Haag,
 Tandheelkundige opleiding,
 Rapport over een coöperatieve verbruiksvereniging,

Voorbehoeding tegen tandbederf en sepsis van den mond,
 Samenwerking tuschen arts en tandarts,
 De Tandheelkundige verzorging van het volk,
 Te werk, Tandheelkundigen!
 Verstrekking van tandheelkundige hulp aan on- en min-
 vermogenden.

* * *

Deze lange reeks, die nog niet eens op volledigheid mag aanspraak maken, getuigt zonder twijfel van zijn veelomvattende kennis, zijn belangstelling in sociale kwesties en de bereidwilligheid om anderen iets mede te deelen. Daarbij had hij een ongeveinsde belangstelling en bewondering voor hetgeen anderen deden.

Doch dit was voor ons niet zijn grootste verdienste. Door zijn persoonlijkheid en zijn degelijke medische kennis, was hij in geneeskundige kringen zeer geacht en gezien en van deze bevoorrechte positie maakte hij ruim gebruik om het aanzien van de tandheelkunde te bevorderen of te verdedigen.

Zoodra er in een tijdschriftartikel of op een medische bijeenkomst iets beweerd werd wat niet met onze opvattingen strookte stond Van der Hoeven, ongevraagd, steeds op de bres om voor de belangen van de tandheelkunde te strijden. En met succes! Door zijn glasheldere betoogtrant, door zijn vaste overtuiging en bijzondere tact, wist hij bijna steeds zijn tegenstanders te overreden. Ook bij autoriteiten en in regeeringskringen had hij daarom veel invloed.

Het spreekt dus vanzelf, dat Van der Hoeven een vooraanstaande plaats bij ons moest innemen. In 1897 werd hij voor het eerst voorzitter van het Ned. Tandh. Genootschap, welke functie hij later herhaaldelijk bekleedde. Sinds de instelling van de O. en E. Commissie (1901) was hij daarvan een der meest invloedrijke leden.

Het 3e Nationaal Tandheelkundig Congres te Groningen stond onder zijn leiding.

De Vereeniging tot Bestrijding van het Tandbederf verliest in hem zeker een harer voortreffelijkste leden en voorzitters.

Ook van de Haagsche Tandheelkundige Vereeniging was hij president. — Verscheidene jaren was hij lid of plaatsvervangend lid der examen-commissie te Utrecht en velen zullen zich den humanen examiner met dankbaarheid herinneren.

Kan het anders dat iemand als Van der Hoeven met zijn groote belangstelling voor het vereenigingsleven, die niet alleen onze bijeenkomsten maar ook internationale vergaderingen en congressen trouw bezocht, door zijne innemende manieren, zijn helder inzicht, speciaal in onderwijs- en sociale vraagstukken, en door het gemak waarmee hij zich voornamelijk in het Fransch, doch ook in het Engelsch en Duitsch uitdrukte, spoedig in het buitenland de aandacht trok? Hij was op de vergaderingen van de Fédération Dentaire Internationale, eerst als persoonlijk lid, later als vertegenwoordiger van ons land, een zeer gewaardeerde kracht. En wie herinnert zich niet de goedgeslaagde vergadering der F. D. I. in Den Haag in 1913, waarvan Van der Hoeven de organisator en de ziel was.

Hij was gedelegeerde van de Nederlandsche Regeering op het Vde Internationale Tandheelkundige Congres te Berlijn (1909) en ook als zoodanig benoemd voor dat te Londen in 1914.

* * *

Zij, die in dit Tijdschrift zijn goed gelijkend portret beschouwen zullen met weemoed en droefheid vervuld worden.

Voor mijn geestes oog herleeft dit beeld: Een man met groote gaven van verstand en gemoed, met warme belangstelling voor kunst en wetenschap, met innige liefde voor de natuur, met een gevoelig hart, „durch Mitleid wissend”, een voortreffelijke echtgenoot en huisvader, een trouwe hartelijke vriend, een conscientieus, eerlijk, hulpvaardig collega, met een nobel karakter en een voorname geest... Zóó zullen zijn familieleden, zijn vrienden en de vakgenooten, die hem gekend hebben, zijner steeds blijven gedenken!

HAMER.